

Gevraagd advies onderzoek Nibud inzake minima effect rapportage (MER) gemeente Leiden

Uitgebracht d.d. 9 januari 2023 door de Adviesraad Sociaal Domein Leiden

We zijn blij met de met de vroegtijdige betrokkenheid bij het voornemen en de opzet van een minima effect rapportage voor de gemeente Leiden.

In deze financieel onzekere tijden is het voor huishoudens en dan met name voor die in een kwetsbare positie zeker nu zinvol om regelingen die vallen onder het armoede/minimabeleid en het effect hiervan op die huishoudens kritisch te onderzoeken. Dit kan helpen bij het (her)inrichten van het beleid.

Als Adviesraad hebben we enkele kritische kanttekeningen bij dit onderzoek. Ook doen we aanbevelingen ten aanzien van de keuzes in doelgroepen en inkomensniveaus. Hieronder treft u deze aan.

Adviezen

1. Algemeen: Het maatwerkbudget is de spil van het huidige Leidse armoedebeleid: Meedoen door Maatwerk. Het spreekt voor ons als Raad dan ook voor zich dat dit maatwerkbudget meegenomen wordt in deze rapportage. Dit is nu niet het geval. We adviseren voor een compleet overzicht, inzicht en daarmee effect, alle regelingen die onder het huidige minimabeleid vallen op te nemen waaronder dus het maatwerkbudget, sport- en cultuurfonds voor volwassenen en jeugd.
2. Algemeen: De rapportage baseert zich op gemiddelde uitgaven. Deze houdt geen rekening met de grote verschillen die er ook per wijk/buurt kunnen zijn tussen huishoudens; zelfs wanneer ze volgens het Nibud tot hetzelfde type behoren. Het kan namelijk nogal wat uitmaken in je energiekosten of je woont in een wijk of buurt met energiezuinige (huur)woningen of niet. We adviseren de impact die voorgaande kan hebben op minimahuishoudens mee te nemen in de rapportage.
3. Algemeen: Zoals hierboven beschreven gaat het onderzoek uit van gemiddelden. Bovendien is de rapportage een momentopname. De Raad heeft dan ook vooraf bedenkingen bij de meerwaarde van dit gestandaardiseerde onderzoek van het Nibud voor het beleid. We adviseren daarom ook kwalitatief verdiepend onderzoek te doen onder de doelgroep. Dit door bijvoorbeeld een aantal huishoudens gedurende langere echt tijd te volgen op hoe hun inkomsten (ook die uit minimaregelingen) en uitgaven (ook die aan zorg en energie) zich gedurende lange tijd ontwikkelen. Dan pas kan het effect van het armoedebeleid duidelijk worden.
4. Inkomensniveaus: We vinden het positief dat bij de inkomensniveaus de middeninkomens worden meegenomen. In deze groep zitten volgens de adviesraad namelijk bijvoorbeeld ten gevolge van de hoge energiekosten de zgn. nieuwe armen, kleine zelfstandigen en mensen met flexibele contracten. Momenteel kunnen of mogen zij bijna niet gebruikmaken van minimaregelingen vanwege een vaak net te hoog inkomen. Ten aanzien van het inkomen tot

110% van het WSM adviseren we deze uit het onderzoek te laten. Over de groep tot 120% van het WSM is al veel info bekend.

5. Zorgkosten: Nu wordt als huishouden met een zorgvraag alleen voor de alleenstaande AOW gerechtigde gekozen. Evident is dat een zorgvraag en daarmee gepaard gaande kosten voorkomen in alle huishoudtypen. We adviseren dit gegeven mee te nemen in de rapportage. Tevens adviseren we bij huishoudens met een zorgvraag ook de kosten mee te nemen die deze huishoudens kwijt zijn aan eigen risico en aanvullende verzekering.
6. Huishoudtypes: Ten aanzien van de huishoudentype 3: alleenstaande AOW gerechtigde oudere, adviseren we hier specifiek onderzoek te doen naar de AOW gerechtigde met een gekorte AOW. Het is namelijk bekend dat het niet-gebruik van de AIO (aanvullende inkomensvoorziening ouderen) hoog is. Ten aanzien van het huishoudentype 9: alleenstaande 18-jarige die uit huis woont, adviseren we deze uit de lijst te halen. Als huishoudentype 1 staat al alleenstaanden onder de AOW gerechtigde leeftijd genoemd. De 18-jarige die uit huis woont valt dus ook binnen deze categorie.

*Adviesraad Sociaal Domein Leiden
9 januari 2023*